

تاریخ وادبیات

ملك وملتہ نافع ، تاریخ ، ادبیات ، فنون ، اقتصادیات وشئون سائرہ متعلق مباحث مفیدہی حاوی مجموعہ شہریہ در

فضائل عالیہ ایله مزین وکالات جلیله ایله معنون اولان
خليفة اصاح وارشذ ذی شان سوکیلی عبدالحجید بن
عبدالعزیز خان اقدمز حضرتلرینک سایه بخشای مسند
جلیل خلافت اوله رق آلاي والا ومراسم عظما ایله
فاتح جامع شریفنه عزیمت هایون بیوروب ایلك جمعه
خطبه سنك نام جلیل خلافتناهیترینه قرائتی متضمن من
غیرحد انشاداولان تاریخ عبودیت قرین « تاریخ وادبیات »
مجموعه سنه درج ایله ترین ستون مفخرت اولندی .

مجد عال العال ایله تعظیم بی امثال ایله

بر عمر خصلت بو کون اولدی امام المسلمین

شاد اولای اقبال آتی فخرایت ای دور جدید

اولدیکز ابن العزیزك مقدميله کا مبین

مفخر نور خلافت افتخار کاشات

آفتاب معدلت آرایش محراب دین

عون وامداد جناب خالق ذوالعرش ایله

عودت ایله بعدزین آشایش روی زمین

جامع فاتحده بو ایلك جمعه ده موجود ایدم
زیر وبالا ایلوردی حمد رب العالمین
منبرایتدی حمدایله عبدالحجید اسمن عیان
اولدی محراب کزین الحمد لله قرین
بونده در شمدی وکیلی حضرت پیغمبرك
بونده در بی شبه روحانیت روح الامین
شرع ایله اولدی خلیفه [۱] بیعت وتبریک ایله
واجب اولدی شاعرانه ضبط تاریخ کزین
مستدام اولسون خلیفه شادکام اولسون وطن
باقی اولدقچه (امیری) دور افلاک وزمین
چار یارک عشقنه دوشدی بو تاریخ گهر
حضرت عبدالحجید اولدی امیر المؤمنین

سنه ۱۳۴۱

[۱] « شرع ایله خلیفه » « مشروع خلیفه »

سنه ۱۳۴۱

سنه ۱۳۴۱

ادر نه ده سلیمیه جامع شریفی [۱]

ما بعد

ادر نه ده متکای غز و اجلال اولدیفی انشاده اشاق برگون
راعی پاشا حین ریاستنده صدر اعظم مجموعه زاده حسین
پاشا حضرتلرینک مجلس سعادت اتمالویه مستعد اولوب
رجال دولدن دخی بر قاج ذات ستوده خصم الار اول

الحق استانبول طرفاسندن بری بن بو جامعه ده
برقصور بولدم دیو ادعا یتدکده نه در دیو سوال ایدر لر
جوابنده ایدر بو جامع شریف محروقه اسلام بولده اولوب
شمیه ادر نه ده اولدیفیدر دیش. بر روایتده سلطان مصطفی

[۱] اوچنجی نسخه ده کتابك مقدمه سنده ذکر ی مرور ایلدیکی اوزره جنتمکان سلطان محمود خان اول عصری فضلاسندن
روم ایلی ایالتی دفتر کتخداسی دایه زاده مصطفی افندیك تألیف قیمتداریدر .

و کتیردم [۱]. و بو اوج ائردن باشقه دفتر خاطر ائمه بر چوق تاریخی و شرفلی و ثنائی قید ایلدم . ایشته بونلردن ده صالحات امتدن تیرانی خدیجه خانمی بو محله قیدایدیورم .

صالحات امتدن خدیجه خانم

معلومدرکه آرموودلق قطعه سنده الباصان و تیران کبی بعض شهر لر عثمانلی ترکاری طرفندن بنا وانشا اولمشددر . مشارالها خدیجه خنم آرموودلقده تیران قصبه سنده بوندن ایکی عصر مقدم ۱۱۴۹ حدودنده دنیایه ککشددر . تیران قصبه سی حوالیسی اهاالینک بک معتقدده بی اولدیغندن « درویش خدیجه » نامیله شهرت بولمشدی . مناقب و مائری آلآن تیرانجه مشهوردر . اجدادی خراساندن کن و کنیدی او حوالیجه الحاله هذه « شیخ الاسلام » لقبیله معروف اولان و شهرت فاضلانه و مرشدانه سی یادکار بر اقان مرشد محقق شیخ عبدالسلام [۲] حضرت تلیینه یتشدرک مشارالیه دن کسب عرفان و کمالات ایتمش اولدیغی کبی تیرانک مشایخ و فضلا سندن معاضری بولان قبادزاده شیخ رجب تیرانی و مشایخ قادریه دن شیخ حسن خادم تیرانی و فخر المحدثات درویش حوای تیرانی و تیران جوارنده « ملیت » قریه سنده دفین خاک غفران اولان قونیلی شیخ و جری حضراتی کبی افاضل امتله صحبت ایلشددر . کثرت عبادات و طاعات و ریاضیات ایله بر درجه یه وصل

[۱] بک آرزو ایدردم که قوصوه و مناسبت و لایتلرینه ده کوندرسه لر چونکه بواکی ولایت شعرا و فضلا سی حقیقه دها ایکی جلد کتابک یادکار مات اوله رق میدان کله جکی شه به سز ایدی . فقط یننه تعیین ایتدیلر کیتدم . لکن براق سنه صکره خیرم اولقیزین یننه یننه تعیین ایتشلر . بودفه بالجوریه کیتدم اولجه یوز سنه و صوکرده الهی سندن زیاده عثمانلی تورکری ینده بولان ینن قطعه سنده کی تورک مؤلف و شاعر لینه دائرده یننه بش آلتی یوز صیغه لک بر اثر یازدم . بن کیتمدن اول ذات عالیرینک تعز متصرفانده بولنش اولدیغکنز تفصیلاتیله اوکرندم . لطفاً سرکده بر اثر کنز وار ایسه کوستریکنز . نجبا نسل آتی خوشلاتیور ظن باطلیله می یازمادیکنز ؟ . . .

[۲] شیخ عبدالسلام حضرت تلینک مخاصی « مجرم » و مخدوم عالی لری شیخ عثمان افندینک « مذنب » در ترجمه احوال و آثار لری (اشقودره ولایت عثمانلی شاعر لری) عنوانلی اثر مزده موجوددر .

اولمش ایدی که معانی خزائن علوم حقیقت کنیدینه مکشوف بولنیوردی . جناب خدیجه نک اکسیر نظر توجهینه مظهر اولوب مشارالیه دن صکره بک چوق یاشایان تیران علماسندن قشار [۱] مصطفی افندی زاده حاجی عمر سوزی افندی یه واصل اولان بعض معمریندن متسلسلاً مسموعمز اولمشددر . حاجی عمر سوزی افندی دیر ش که « جناب درویش خدیجه بکا قرآن عظیم الشاندن بعض آیات کریمه او قوتدیرر و کنیدی معنا ویرایدی . اولقدر درست و دقیق معنار ویریدی که حیرت انجمنده قالیردم و تقاضای تشریفیه مراجعت ایتدکجه بالجمله کلمات حقایق غایبانی تمامیله موافق بولوردم . جناب خدیجه کوندوز صائم و کیه لری قائم اوله رق احیای لیل و نهار ایلردی . اونک محبة الله و جودنی ارمشدی . اثر در نفسی سیوف وحدت عشق الله اولدورمشدی . فی الحقیقه بوروایتلری صوکرده درویش خدیجه حضرت تلینک المکن حاجی عمر سوزی افندینک یازمش اولدیغی بر مرثیه ایله موافق بولام . ایشته مرثیه نک بوبابده کی ایکی بیت :

مدام پوته پرسوز عشق باریده

وجودی سیمن ارمشدی قال اولونجو به تا

رؤس اثر در نفسی سیوف وحدت ایله

کسوب حصار وجودنده قالمادی اعدا

کیجه لری نمازدن فارغ اولدق قمر و نجومه باقارشو فضای نامتاهیده کی عظمی چشم بصیرتله سوزدکجه « ربنا ما خلقت هذا باطلا . . . » آیات کریمه سی او قویارق آغلاردی .

عمر سوزی افندینک

جناب قادر حی وابد صنایعه

باقاردی دیده عبرتله بامداد و مناس

بیتی بوکا اشارتدر . طاعات و عبادات سجاده سی و سستندن قالمعاق ایسته مزیدی . سجده عبادات عادما کنیدینه بر کوشه جنت کبی کورونوردی . سجاده اوزرنده مشغول قیام و قعود عبادات اولمسی عمر سوزی افندی شو بیت الله کوزلجه تعریف و تصویر ایلور :

[۱] قشار تیران قصبه سنده ایکی ساعت مسافده بر قریه اولوب قریه مذکورده دن تیرانه کلارک توطن ایتمش اولدیغی جهتله بویه جه معروف اولمشدر .

همیشه مهره روشنکردو زانوسی

ویردی چهره سجاده به کوزلجه جلا

کیجه لری اورنالتی تنهاندیمی سجاده اوزرنده مرتبه
صعودن عالم استغراقه واروب اوله جه این آه ایلردی که
اگر کیزلیجه برکیمسه دکه مش اولسه تحمل ایدمه یه رک
زهره سی چاک اولوردی. نته کیم عمر سوزی افندی بیوریور.
نیاز ایلر ایدی نیم شیده خسرت ایله
کمند کریه واهی سالاردی تابما

درویش خدیجه حضرتلری مدت لعمر عالم زوجینه
کیرمالمش فقط زیارتنه کلن قادینلره، زوجلرینه خدمت
ورعایت و صداقت ایتملری و خایه لرنده بوش طور میوب
بعض منسوجات طوقیه ورق قوجه لرینه معاونت ایلدملری
حقنده وعظ و نصیحتده بولور ایدی. بونک ایچوندرکه
بالاده بیان ایتدی کیمز قیر شهری سجاده و خایلری کی
تیرانک ده قماش منسوجاتی عموم آرنادولقد و حق دنیانک
هر طرفنده الحاله هذه پک رعیتلی و قیمتلیدر.

درویش خدیجه حضرتلرینه هر کیجه امرا و اغیا
طرفندن طبله لرله نفیس طعاملر کلیردی. لکن کندیلری
بر لقمه سنی اغزیننه آلمازدی. اویمکلری یتیملره چوجو-
قلره طول قادینلره و سائر فقرایه یدیرر و کندیسری بر طرفده
طوروب سیر ایدمه رک جناب حقه حمد ایدردی.

عبادتدن خالی قالدیجه چوراب و الدیوان کی بهض
شیر نسج ایدمه رک صاندرر آنکله کفاف نفس ایلردی.
بالاده اسمی بکن حاجی عمر سوزی افندی که تحصیل علوم
و کالات ایتیش بر ذات اولدینی حالده کیجه کوندوز درویش
خدیجه حضرتلری به خدمت کی بر لقمی هر شینه ترجیح
ایدمه رک معالی انظار فیضنه مظهر اولمشدر. تیرانده
بولندیم انشاده بر حیات اولان معمرین سند اتصالی
مشارالیه ایصال ایدرک حکایت ایلدیلر. حاجی عمر سوزی
افندی دیر ایدی که: بر کیجه امرادن بر ذات طرفندن کلن
اطعمه غایت نفیس اولدینغدن بلکه نهاده تناول ایدر فکر به
اطعمه مذکورده دن بر مقدار تفریق ایدمه رک جناب خدیجه نک
انزوا کاهنه وضع ایلدم. صاحبین کلنجه یمکلری یرنده
موجود بولدم. اکل بیوزم سنی تکلیف ایتدم. مبارک

کوزلری یاش ایله طولدی. بر حزن آم ایدمه رک - اکر
نیم کوردیکمی کورسه ایدیکز سزده اکل ایتزدیکز -
دیدی نه کوردیکمی کال نیاز ورجا ایله سوال ایتدم.
- بر قبضه پلاو اووجه آلوب صیقدی. یاغ یرینه قان آقغه
باشلادی - ایشته ظلم ایله حاصل اولان بر ترومک اطعمه سی
بویله اولور دیدی. بومشله الحاله هذه تیرانجه مشهوردر.
ینه حاجی عمر سوزی افندین روایت اولمشدر که
۱۲۱۱ او اخرنده تیرانده و بای کیر ظهور ایدمه رک پک
چوق خایه لر قاپانمقده ایدی. بنده پک چوق تلاشه
دوشدم. بو خسته لکه طوتیلورسم عالم ناصل اولور.
دیه دوشونور بر یرده قرار ایدمه مزدم. درویش خدیجه
حضرتلرینه واردم. بو خسته لکه وفاندن خلاصم حقنده
دعاسی استرحام ایتدم. بر کون صوکره بی جلب ایله
حقنکده واقع اولان نیازم عند الهیده قبول اولدی.
سز بو آفته وفات ایتدکن باشقه طول عمر ایله معمر
اوله جاقسکز. لکن هر نه زمان اولسه انسان اک نهایت ینه
اولمه محکومدر. اکر آخرت ایچون سرمایه تدارک
اولمسه هر اولوم قورقولودر. بیوردقون صوکره کند.
یسنک بو اولومله اوله جکنی خبر ویردی.

فی الحقیقه اولوقت ۳۵ یاشنده بولان حاجی عمر افندی
دها ۵۳ سنه معمر اوله رق ۱۲۶۴ سنه سنده ۸۸ یاشنده
وفات ایتشددر. بر قاچ کون صوکره درویش خدیجه
حضرتلری اولجه خبر ویردکاری وجهله و بایه طوتولش
و عمر سوزی افندی بی جلب ایدمه رک شو و صیتی اجرا ایشدر.
بر انسان نه قدر عالم اولورسه آنک فوقنده ده مرتبه
کالات اولدینغدن کندیسنک وفاتندن صوکره حجاز مغفرت
طرازه عزیمتله مشرف اولوب اوراده بالجه ره اکل
علوم ایلدکن صوکره تیرانه عودت ایله رضای حق
ایچون مجانا و فخر بآ نشر علوم ایدمه رک عمرینک نهایتنه
قدر علما و فضلا یتشدر م سنی وصیت ایش و فی الحقیقه
درویش خدیجه حضرتلری و بای کیر مذکور
ایل تهیده معنویه اوله رق ارتحال عالم بقا ایشدر. بوندن
پک زیاده متأثر اولان عمر سوزی افندی واقع اولان وصیت
موجبجه حجاز مغفرت طرازه عزیمتله بر مدت مجاوره اختیار

